

Az Országgyűlés
Törvényalkotási bizottsága

Hivatkozási szám a TAB ülésén:

1. (T/11900)

A bizottság
MSZP frakcióhoz tartozó
tagjainak javaslata.

Javaslat módosítási szándék megfogalmazásához
a Törvényalkotási bizottság számára
a polgári perrendtartásról szóló
T/11900. számú törvényjavaslathoz

1. A törvényjavaslat 4. §-a az alábbiak szerint módosul:

„4. § [A felek **[eljárás-támogatási és]** igazmondási kötelezettsége]

(1) **[A felek kötelesek előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és befejezését.**

(2) A perben jelentős tények állítása, és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli.

[(3)] (2) A felek tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni.

[(4)] (3) A bíróság azt a felet, aki önhibájából a perben jelentős tények tekintetében olyan nyilatkozatot tesz, amelyről bebizonyosodik, hogy valótlan, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint az e törvényben meghatározott más jogkövetkezéssel sújtja.”

2. A törvényjavaslat 6. §-a elmarad:

„**[6. § [A bíróság közrehatási tevékenysége]**

A bíróság a perkoncentráció érvényesülése érdekében az e törvényben meghatározott módon és eszközökkel hozzájárul ahhoz, hogy a felek eljárási kötelezettségeiket teljesíthessék.]”

3. A törvényjavaslat 61. §-a az alábbiak szerint módosul:

„61. § **[Tolmács és fordító]**

(1) A bíróság tolmácsot, jelnyelvi tolmácsot (a továbbiakban együtt: tolmács), illetve fordítót **[alkalmaz]** rendel ki, ha a 113. §-ban foglalt jogok érvényesülése érdekében vagy egyébként e törvénynek a nyelvhasználattal kapcsolatos rendelkezése értelmében szükséges.

(2) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik a kirendelt tolmácsra és **[a]** fordítóra e törvény kirendelt szakértőre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a fordítást a bíróság maga is elvégezheti.”

4. A törvényjavaslat 115. § (6) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(6) A bíróság a beadványt – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – visszautasítja, ha

a) a fél a hiányokat – a (1) bekezdés szerinti hiánypótlási felhívás ellenére – a kitűzött határidő alatt nem pótolja, vagy a beadványt újból hiányosan adja be és emiatt a hiányos tartalom alapján **[intézkedni nem lehet]** nem bírálható el, vagy

b) a fél az illetéket – a (2) bekezdés szerinti hiánypótlási felhívás ellenére – a kitűzött határidő alatt nem rója le, vagy a hiányzó illetéket nem pótolja.”

5. A törvényjavaslat 173. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) Egymással eshetőleges **[vagy vagylagos]** viszonyban álló több kereset nem terjeszthető elő. **[(a továbbiakban: látszólagos tárgyi keresethalmazat) akkor terjeszthető elő, ha**

a) a keresetek ugyanabból a jogviszonyból erednek,

b) az egyes keresetek között nincs olyan, amely elbírálása más bíróság hatáskörébe vagy kizárólagos illetékességébe tartozik, és

c) a felperes valamennyi keresetét ugyanazon alperessel vagy alperesekkel szemben terjeszti elő.]”

6. A törvényjavaslat 176. § (1) bekezdése az alábbi m) ponttal egészül ki:

„*m)* az elektronikus úton kapcsolatot tartó keresetlevelét nem elektronikus úton vagy elektronikus úton, de nem a jogszabályban meghatározott módon terjeszti elő.”

7. A törvényjavaslat 220. § (1) bekezdés d) pontja az alábbiak szerint módosul:

„*d)* a bíróság**[nak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése]** perfelvétel kiegészítése folytán vált szükségessé.”

8. A törvényjavaslat 241. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) Az (1) bekezdés a) pontja esetén **[a felperes]** az eljárás az alperes írásbeli ellenkérelmének előterjesztéséig az alperes hozzájárulása nélkül, ezt követően – a (3) bekezdésben említett eset kivételével – csak az alperes **[hozzájárulásával állhat el]** hozzájárulása esetén szüntethető meg. Az írásban bejelentett elálláshoz a hozzájáruló nyilatkozatot egyidejűleg csatolni kell. Ennek elmulasztása esetén a bíróság az alperest nyilatkozattételre hívja fel és figyelmezteti, hogy ha a felhívásra az abban megadott határidőn belül nem nyilatkozik, a felperes kérelmének megfelelően az eljárást megszünteti.”

9. A törvényjavaslat 269. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) A bizonyítási eszköz nyilvánvalóan jogsértő, ha ez a rendelkezésre álló bizonyítékok és adatok alapján **[tényként]** egyértelműen megállapítható. A bizonyítási eszköz nyilvánvalóan jogsértő voltát a bíróság hivatalból veszi figyelembe és erről a feleket tájékoztatja.”

10. A törvényjavaslat 357. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul, és a § új (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A bíróság nincs kötve a pervezetésre vonatkozó, valamint – a (3) bekezdésben meghatározott kivételekkel – az egyoldalú kérelmet visszautasító vagy elutasító végzéshez, az olyan végzést azonban, amely határidőhöz kötött perbeli cselekményt utasít el, csak annak jogerőre emelkedése előtt változtathat meg.

(3) Az igazolási kérelmet elutasító és a kézbesítési kifogás tárgyában hozott végzést a bíróság nem változtathatja meg.”

11. A törvényjavaslat 457. § b) pontja az alábbiak szerint módosul:

„b) a szülői felügyeleti jogok **[bővítése vagy korlátozása]** gyakorlásának rendezése,”

12. A törvényjavaslat 458. § (4) bekezdése elmarad:

„**[(4) A házassági bontóperben az eljárás felek megegyezése alapján történő szünetelésére háromnál több alkalommal is sor kerülhet.]**”

13. A törvényjavaslat 462. §-a az alábbiak szerint módosul:

„462. § *[A házassági per és a házassági vagyoni jogi per összekapcsolásának tilalma]*

A házastársak vagyoni viszonyaival összefüggő kereset – a házastársi tartás és a házastársi közös lakás használatának rendezése iránti kereset kivételével – (a továbbiakban: házassági vagyoni jogi per) a házassági perrel **[nem kapcsolható össze]** csak abban az esetben kapcsolható össze, ha

a) a házastársi közös vagyon házastársakra külön-külön jutó értéke a harmincmillió forintot nem haladja meg,

b) mindkét fél jogi képviselővel jár el és

c) a felek a Ptk. 4:21. §-ának (2) és (3) bekezdés alapján, az ott meghatározott valamennyi kérdésben és a házastársi közös vagyon megosztásáról is megállapodnak.”

14. A törvényjavaslat 464. §-a az alábbiak szerint módosul:

„464. § [Származási perek]

Származási peren az apaság megállapítása, az apaság vélelmének megdöntése íránt indított, valamint az **[anyaság megállapítása íránt indított]** anyasági pert kell érteni.”

15. A törvényjavaslat 508. § (1) bekezdés c) pontja az alábbiak szerint módosul:

„c) – törvényben foglalt kivételekkel – a kormányzati szolgálati, állami szolgálati és közszolgálati.”

16. A törvényjavaslat 606. § (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) Ha jogi képviselő nélkül eljáró fél vagy jogi képviselőnek nem minősülő képviselője vállalta, hogy a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton tartja, utóbb egy alkalommal, a beadvány papír alapú benyújtásával egyidejűleg kérheti a bíróságtól a papír alapú eljárásra történő áttérés engedélyezését. A kérelemben valószínűsíteni kell, hogy a fél, illetve a jogi képviselőnek nem minősülő képviselő körülményeiben olyan változás következett be, amely miatt az elektronikus úton történő eljárás a továbbiakban számára aránytalan megterhelést jelentene.”

17. A törvényjavaslat 617. §-a az alábbiak szerint módosul:

„617. § [A határidő számítása üzemzavar, üzemszünet esetén]

A törvényi, illetve a bíróság által napokban meghatározott határidőbe nem számít bele az a lejárati nap, amely során legalább négy órán át jogszabályban meghatározottak szerinti üzemzavar vagy üzemszünet állt fenn.”

INDOKOLÁS

A módosító javaslat az Országos Bírósági Hivatal által szövegszerűen megfogalmazott, a részletes vita során az Igazságügyi bizottság számára rendelkezésre bocsátott, azonban a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatból kimaradt módosításokat tartalmaz az alábbiak szerint:

1. ponthoz: A 4. § (1) bekezdése elhagyandó, mert ez peridegen rendelkezés, nincs alapelvi tartalma, továbbá kérdéses és tisztázatlan a viszonya az anyagi pervezetés szabályaival is [237. § (1) -(5) bekezdések]. A törvényjavaslat indokolásában mintaként hivatkozott német perrendtartás is a 138. § (1) bekezdésben, míg az osztrák perrendtartás a 178. § (1) bekezdésben, tehát nem alapelvi rendelkezésként és nem eljárás-támogatási kötelezettségként szabályozza a teljes körű és valóságnak megfelelő nyilatkozattételi kötelezettséget. A rendelkezés a felperes vonatkozásban okszerű, azonban annak a megújuló perrend szabályozási tárgyaiban, illetve azok által kell érvényre jutnia. Másfelől az alperes szükségképpen perben állására és keresetet vitató, annak ténybeli és jogi tartalmát tagadórendelkezési jogára tekintettel aggályokat és értelmezési kérdéseket vet fel a norma, különös figyelemmel arra, hogy az alperesi ellenkérelem tartalmi hiányossága esetén ennek „visszautasítást” eredményező szankciója, joghatása nincs is. A tartalmi módosítás a szakasz címének módosítását is igényli.
2. ponthoz: A 6.§ tartalma nem világos és nem is értelmezhető, valamint alapelvi tartalommal nem bír. A perrendi szabályok részletesen meghatározzák a bíróságok pervezetési feladatait, és ennek körében a bírák számára előírt kötelezettségeket. A szakasz nyilvánvaló, és alapelvi rögzítés nélkül is egyértelmű szabálya normatív-többlettartalmat nem képvisel. Nem egyértelmű, hogy a bíróság közrehatási tevékenysége milyen módon egyeztethető össze alapelvi szinten a rendelkezési elvvel, amely a perrend alapvető jellegzetessége. E kollízió miatt szükséges a túlszabályozott és normavilágosság követelményeit is lerontó módon megfogalmazott „törvényben meghatározott módon és eszközökkel” szűkítés, amely szükséges kitétel, azonban a szabály alapelvi tartalmát is lerontja egyben.
3. ponthoz: A törvényjavaslat megváltozott szakértői koncepciójára – azaz akkor is kötelező szakértőt kirendelni, ha a bíróság kellő szakértelemmel rendelkezik –indokolt a fenti pontosítás beiktatása. Ellenkező esetben ugyanis a bíróság –bár megfelelő nyelvi szakértelemmel bír – nem végezheti el saját maga a hiteles fordítást nem igénylő tevékenységet.
4. ponthoz: Nem értelmezhető az, hogy egy hiányos beadvány kapcsán nem lehet intézkedni, hiszen intézkedni a bíróság mindig tud. Az azonban már lehet, hogy a beadvány hiányai miatt nem bírálható el, így célszerű a módosítás beépítése. Intézkedni szinte minden esetben lehet, azonban az nem azonos fogalom az elbírálással. Intézkedés terminológia fenntartása esetén az alperes által hiányosan benyújtott ellenkérelmek visszautasítására sem kerülhet sor, így ezen pontatlan általános szabály kiüresítheti, lex imperfectává teheti –többek között –az alperesi ellenkérelem tartalmi követelményeire vonatkozó, amúgy terjedelmes rendelkezéseket.
5. ponthoz: A keresethalmazatok közül csak a valódi tárgyi keresethalmazatok engedélyezése indokolt. Minimum elvárás és javaslat a fokozott bírói aktivitásra és az anyagi pervezetés új szabályozására tekintettel, hogy legalább korlátozott számú

látszólagos tárgyi keresethalmazat legyen előterjeszthető. Látszólagos alanyi keresethalmazat előterjesztése pedig kizárt, ahogy azt helyesen és messzemenően támogatható módon a törvényjavaslat tartalmazza is. A perrendi alapelvek –és végső soron az 1267/2013. (V.17.) Korm. határozat célkitűzése is –egy gyors, hatékony perrend. Nincs olyan állami kötelezettség, amely a perek nyilvánvaló és szükségszerű elhúzódáshoz vezető látszólagos tárgyi keresethalmazatok egy eljárásban történő elbírálási igényére vonatkozna, míg az eljárások ésszerű időn belül történő befejezése nemzetközi jogi kötelezettség. A bírói anyagi pervezetés szabálya, a megnövelt bírói aktivitás pedig szükséges és elegendő anyagi jogi tartalmat ad a félnek ahhoz, hogy a perfelvételi szakban meg tudja jelölni azt az ellentmondásmentes egy (vagy legfeljebb vagylagosan két) igényét, amely(ek)nek gyors elbírálását kéri. Míg az esetleges további –a professzionális eljárási rend kereteit meghaladó –vagylagos igény(ek) egy másik, ugyancsak gyors és hatékony eljárásban érvényesíthető(ek). Továbbá, a többszörös látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén az alperesek tisztességes eljáráshoz való joga (így a „védekezéshez” való joga is) sérülne, hiszen az érdemi ellenkérelem előterjesztése nagymértékben megnehezül, mert a védekezés irányát befolyásolhatja az, hogy az elsődleges, másodlagos stb. keresettekkel szemben kell-e védekezni. Továbbá a többszörös látszólagos tárgyi keresethalmazat a perek ésszerű időn belüli befejezését is hátráltatja, egyidejűleg a percezúra és az osztott perszerkezet –általunk is támogatott-céljának elérését is veszélyezteti. Külön hangsúlyozzuk, hogy ez esetben már a perfelvételi tárgyalásra is biztosan több hatánapot kell kitűzni, a per kereteinek a meghatározása is igen sok időt venne igénybe

6. ponthoz: A 176. § szabályozza a keresetlevél visszautasítás eseteit, azonban nem itt, hanem csak a 618. § (2) bekezdésében rendezi azt, ha az elektronikus kapcsolattartás esetén a keresetlevelet nem elektronikusan nyújtják be. Ez ugyanúgy keresetlevél visszautasítási ok. Álláspontunk szerint ezt is célszerű lenne a 176. §-ban szabályozni, hogy egy helyen, egy szakaszban legyenek rendezve a visszautasítási okok.
7. ponthoz: A bíróság anyagi pervezetése a perelőkészítő szakban, illetve ahhoz kapcsolódóan merülhet fel elsődlegesen olyan tartalommal, amikor az a bizonyítási indítvány előterjesztését, valamint a bizonyíték rendelkezésre bocsátását érinti, amelyre a 220.§ (1) bekezdése is vonatkozik. A perfelvételt lezáró végzés után a bizonyítási eljárásra és e körben az utólagos bizonyításra a 222.§ konkrétan meghatározott „Perfelvétel kiegészítése” esetén merülhet fel. A szakasz a normavilágosságnak nem megfelelő módon a bíróság pervezetésére hivatkozik, amely körben a félreértésre okot adó „folytán” kifejezést fűzi. Ezen terminológia félreérthető és a perbeli helyzetet nem pontosan lefedő szabályozást alkalmaz. Kifejezetten kerülendő az olyan kodifikáció technikai megoldás, amely imperatív, közjogi szabály kiterjesztő értelmezéséhez vezethet el, mégpedig textaulista módszer alapján. A normaszöveg pontos és szabatos megfogalmazása szükséges az „anyagi pervezetés” amúgy sem szerencsés „anyagi” elnevezése folytán.
8. ponthoz: A 241. §-ban az eljárás kérelemre történő megszüntetése során az alperes írásbeli ellenkérelmének előterjesztését követően a felperes a keresetétől csak az alperes hozzájárulásával állhat el. Ez dogmatikailag aggályos, mert a keresettől–a rendelkezési elvet szem előtt tartva –az alperes hozzájárulása nélkül bármikor el lehet állni. Az alperes hozzájárulása „csak” az eljárás megszüntetéséhez kellhet.

9. ponthoz: A normaszöveg világosságának megfelelő szövegpontosítás. A nem értelmezhető és normatív többlettartalommal nem rendelkező kifejezés mellőzése indokolt a normaszövegből, amelynek a tartalmát e módosítás nem érinti, azt pozitív módon egyértelműsíti a nem jól értelmezhető kitétel elhagyásával.
10. ponthoz: A 357. § (2) bekezdése –egyezően a hatályos Pp.-vel –rögzíti, hogy az egyoldalú kérelmet elutasító végzéshez a bíróság nincs kötve. Azonban a bíróság az igazolási kérelmet elutasító és a kézbesítési kifogás tárgyában hozott végzést is megváltoztathatja, ami ugyanakkor komoly eljárásjogi, garanciális aggályokat vet fel.
11. ponthoz A 457. § b) pontjának normaszövege pontosítást igényel, összhangban a Ptk. szövegezésével.
12. ponthoz: A korlátozás nélküli szünetelés lehetőségének biztosítása részben eljárásjogilag, részben a pertartam számítása miatt, részben a házasság intézményének komolysága miatt sem támogatható.
13. ponthoz: Célszerű, hogy kivételesen legyen lehetőség a házassági per és a házassági vagyoni jogi per összekapcsolására, amennyiben a felek ezt kifejezetten kérik, és az egyéb járulékos kérdésekkel együtt vagyoni viszonyaikat egyezséggel kívánják –és tudják –rendezni. Indokolatlan ugyanis önálló házassági vagyoni jogi per indítása, ha valamennyi járulékos kérdés egy eljárásban, egyezséggel rendezhető, a peren kívüli megállapodás pedig nem elégíti ki számos (volt) házastárs azon jogos igényét, hogy a vagyoni jogi kérdésekről a bontóperben ítélet hatályú egyezséggel kíván megállapodni.
14. ponthoz: A 464. § a származási perek között említi az anyaság megállapítása iránti pereket. A felsorolás ebben a formában nem pontos, ugyanis a Ptk. 4:115. § szabályozza a pozitív anyaság megállapítása iránti pereket, a 4:116. §-a a negatív megállapítási pereket. Utóbbi rendelkezés egészen új, a régi Csjt. ehhez még hasonló rendelkezést sem tartalmazott. Ezért indokolt, hogy egyszerűen „anyagsági perek” fordulat szerepeljen a normaszövegben.
15. ponthoz: Az önálló munkavégzést szabályozó foglalkoztatási jogviszonyokról szóló törvények közös ismérve, hogy mindegyik nagyszámú kógens rendelkezést tartalmaz. Ezekben a jogviszony alanyait kötelező jelleggel terhelik kötelezettségek, illetve illetik meg jogok: ezáltal biztosítva a munkajog által szabályozott foglalkoztatási jogviszonyokban a felek alá-fölérendeltségéből eredő munkavállalói egyenlőtlen helyzet (a munkáltatói erőfölény) kiegyensúlyozását. A munkajog alapvető szabályozási szerepe –szemben a közigazgatási joggal –az, hogy az egyenlőtlen helyzetet csökkentse, a gyengébbik fél (munkavállaló) helyzetét erősítse védelmi és többletjogokat biztosító rendelkezések által. A közszolgálati jog nem önálló jogág, hanem a munkajog részét képező speciális jogterület, amelynek háttérjogszabálya Munka törvénykönyve (Mt.). A kormányzati szolgálati, állami szolgálati és közszolgálati jogviszonyokat szabályozási módszerük alapján sem lehet a munkajogtól elszakítottan alkalmazni tehát, mert az Mt. általa rendezett életviszonyokkal szoros hasonlóságot mutatnak. Így e pereknek a munkaügyi ítélkezésből való „kiszakítása” indokolatlan. A szabályozott életviszonyok speciális jellege, a munkaügyi bírák e jogviták elbírálásához szükséges és meglévő szaktudása, a hosszú időre visszatekintő hagyományok mind a foglalkoztatási jogviszonyok egységes szabályozását indokolják.

16. ponthoz: A törvényjavaslat szabályozása visszaélésre ad lehetőséget. Ha az elektronikus utat vállaló fél utóbb papír alapon benyújtott beadványban kéri a papír alapú eljárásra való áttérés engedélyezését, és e kérelem mellett ugyanebben a beadványban perbeli nyilatkozatot is tesz, majd az áttérés engedélyezésére vonatkozó alaptalan kérelmét a bíróság elutasítja, úgy az e beadványban papír alapon előterjesztett perbeli nyilatkozata az elutasítástól függetlenül szabályszerű, hatályos perbeli nyilatkozatnak minősül. Ha a fél ezt követően –a papír alapú eljárásra való áttérés iránti kérelem elutasítása ellenére –minden beadványát papír alapon nyújtja be, és mindegyikben ismételt alaptalan kérelmet terjeszt elő az áttérésre, valamint perbeli nyilatkozatot is tesz, akkor ezek a perbeli nyilatkozatai szabályszerűen benyújtott, hatályos perbeli nyilatkozatoknak minősülnek majd. A 606. § alapján lehetséges a papír alapú és az elektronikus kapcsolattartás között az oda-visszatérés lehetősége, amely kezelhetetlen helyzeteket eredményezhetne. Ezért a módosító javaslat egy alkalommal megengedi az áttérést, és az elektronikus kapcsolattartást támogatva az egyszeri arra való visszatérést. De a további, újabb circulus vitiosusához vezető lehetőséget már kizárja.
17. ponthoz: A törvényjavaslat 617. §-a szabályozását nem korlátozza a napokban meghatározott határidőkre, ugyanakkor egy nap bele nem számítása a hónapokban és években meghatározott határidőbe nem értelmezhető. A törvényjavaslat 146. § (1) bekezdése alapján a határidő meghatározható órákban, napokban, munkanapokban, hónapokban vagy években. A 617. § viszont nem jelöli meg, hogy milyen típusú határidőkre vonatkozik, amiből arra a következtetésre is juthatunk, hogy valamennyi típusú határidő esetén alkalmazni kell, ami értelmezhetetlen. A rendelkezés módosítás nélküli alkalmazásánál kérdéses az is, hogy ha például egy hat hónapos határidő első napján négy órán át üzemzavar volt, úgy ez vajon milyen sérelmet okoz annak a félnek, aki a beadványát a határidő utolsó napján nyújtotta volna be elektronikusan a bírósághoz. Bizonytalan az is, hogy mit jelent a „nem számít bele” rendelkezés. A 146. § (3) bekezdése alapján a határidő kezdőnapja az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény esik, míg a 146. § (4)–(6) bekezdései szabályozzák a határidő lejártának a napját. A határidő így a kezdőnap és a lejárat napja között folyamatosan telik, ezért a „nem számít bele” rendelkezés nehezen értelmezhető. Erre tekintettel a javasolt módosítás csak a lejárat nap esetében történő be nem számítás lehetőségét adná meg. Ez megegyezik azzal az egységes bírósági gyakorlattal, amely a betegség esetén is csak a határidő utolsó napján fennálló akadály miatti mulasztás kimentését fogadja el.